

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про застосування технології розподіленого реєстру цифрових транзакцій та правовий статус токенів і криптовалют в Україні

Верховна Рада України,

з метою створення правил роботи з криптовалютою, токенами і смарт-контрактами для держави, юридичних і фізичних осіб, створення вільного та прозорого ринку токенів та криптовалют в Україні, вільного добування (майнінгу), використання, зберігання і обміну цифрових цінностей (токенів і криптовалют) із застосуванням технології розподіленого реєстру цифрових транзакцій, розвитку і стимулювання використання технології розподіленого реєстру цифрових транзакцій і смарт-контрактів в усіх сферах суспільних відносин, зокрема в секторі публічних відносин, медичній, освітній та інших соціально спрямованих сферах, з метою розвитку інформаційного суспільства, а також для недопущення ризиків використання токенів і криптовалют для відмивання коштів і фінансування тероризму, що являється перешкодою для обслуговування банківських рахунків компаній, які працюють з токенами і криптовалютою, а також є причиною необґрунтованих кримінальних переслідувань з боку правоохоронних органів, приймає цей закон

Розділ I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення основних термінів

1. У цьому Законі наведені нижче терміни та поняття вживаються в такому значенні:
 - 1) токен – централізована чи децентралізована цифрова одиниця обліку, що заснована на математичних обчисленнях та має криптографічний захист;
 - 2) криптовалюта – токен, що функціонує як засіб обміну або збереження вартості; криптовалюта для цілей правового регулювання вважається фінансовим активом;

3) ринок токенів і криптовалют – система правовідносин зі покупки, продажу, обміну, зберігання токенів і криптовалют, а також здійснення підприємницької діяльності з використанням токенів і криптовалют;

4) професійні учасники ринку токенів і криптовалют – суб'єкти підприємницької діяльності, які належним чином одержали дозволи (ліцензії) на здійснення операцій з токенами і криптовалютами;

5) розподілений реєстр цифрових транзакцій – систематизована база цифрових транзакцій, які зберігаються, одночасно створюються і оновлюються на всіх носіях у всіх учасників реєстру на основі заданих алгоритмів, забезпечують її тотожність у всіх користувачів реєстру;

6) правочин вчинений в електронній формі із застосуванням смарт контракту – правочин вчинений в електронній формі, виконання прав і обов'язків передбачених в якому відбувається шляхом здійснення в автоматичному режимі цифрових транзакцій в розподіленому реєстрі цифрових транзакцій, у строго визначеній ним послідовності та при настанні визначених ним обставин. Захист прав сторін правочину вчиненого в електронній формі із застосуванням смарт контракту відбувається в порядку, аналогічному порядку здійснення захисту прав сторін правочину, вчиненого в електронній формі.

7) криптобіржа – юридична особа, що забезпечує в порядку, встановленому цим Законом, організацію і проведення регулярних торгів і подальше укладення договорів обміну та купівлі- продажу з приводу конвертації та/або обміну валюти України, іноземних валют або інших цінностей на токени і криптовалюти, конвертацію та/або обміну токенів та криптовалют на валюту України, іноземні валюти або інші цінності, конвертацію та обмін одних видів токенів та криптовалют на інші види токенів та криптовалют за встановленими правилами, з метою отримання прибутку;

8) криптообмінник – юридична особа, що здійснює в порядку, встановленому цим Законом, конвертацію та/або обмін валюти України, іноземних валют або інших цінностей на криптовалюти та токени, конвертацію та/або обмін токенів та криптовалют на валюту України, іноземні валюти або інші цінності, конвертацію та обмін одних видів токенів та криптовалют на інші види токенів та криптовалют, з метою отримання прибутку від власного імені та із використанням власних фондів коштів і власних активів токенів та криптовалют.

Стаття 2. Сфера дії Закону

Дія цього Закону поширюється на відносини, пов'язані з використанням державою, юридичними і фізичними особам технології розподіленого реєстру цифрових транзакцій, в тому числі у сфері застосування смарт-контрактів для вчинення

правочинів, на відносини пов'язані зі здійсненням діяльності на ринку tokenів і криптовалю, на відносині, пов'язані з майнінгом, володінням, користуванням, зберіганням, обміном і використанням tokenів та криптовалю, та будь-які інші відносини, що пов'язані із використанням технології розподіленого реєстру цифрових транзакцій та з використанням tokenів і криптовалю у всіх сферах суспільного життя.

Стаття 3. Принципи державного регулювання tokenів і криптовалю,

Принципами державної політики у сфері tokenів і криптовалю є:

- 1) усунення регуляторних и бюрократичних перешкод на ринку tokenів та криптовалю для всебічного застосування технології розподіленого реєстру цифрових транзакцій.
- 2) забезпечення прозорості і гласності в галузі державного регулювання tokenів і криптовалю, залучення громадськості до обговорення змін у державному регулювання tokenів та криптовалю
- 2) забезпечення прозорості, чесності і добросовісності ведення всіма суб'єктами ринку tokenів і криптовалю своєї діяльності, з метою уникнення і протидії шахрайству та протиправної діяльності;
- 3) забезпечення всебічних, ефективних і вичерпних механізмів захисту прав та інтересів усіх суб'єктів ринку tokenів і криптовалю;
- 4) забезпечення, підтримання і покращення міжнародної репутації України, як авторитетної привабливої, і респектабельної юрисдикції для ведення діяльності на ринку tokenів і криптовалю;
- 5) забезпечення високих стандартів інформаційної безпеки на ринку tokenів та криптовалю і в галузі застосування технології розподіленого реєстру цифрових транзакцій.

Стаття 4. Державне регулювання та нагляд за ринком tokenів і криптовалю

1. Система регулювання діяльності професійних учасників ринку tokenів та криптовалю та контролю за її провадженням складається з державного та самоврядного регулювання та контролю, які проводяться у порядку, визначеному цим Законом.

2. Державне регулювання та нагляд за ринком tokenів і криптовалю, а також за діяльністю професійних учасників на ньому здійснює Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку (далі – Регулятор ринку tokenів і криптовалю).

Стаття 5. Повноваження Регулятора ринку tokenів і криптовалю

1. До повноважень Регулятора ринку tokenів і криптовалю належать:

1) встановлення організаційних та правових засад діяльності професійних учасників ринку токенів та криптовалю, шляхом прийняття підзаконних нормативно-правових актів;

2) розробка і затвердження прав та обов'язків професійних учасників ринку токенів і криптовалю, встановлення правил і стандартів надання послуг на ринку токенів і криптовалю, та контролю за їх дотриманням відповідно до цього Закону і підзаконних нормативно-правових актів;

3) розробка та затвердження ліцензійних умов діяльності професійних учасників ринку токенів і криптовалю;

4) ліцензування діяльності професійних учасників на ринку токенів і криптовалю;

5) здійснення контролю, в тому числі шляхом перевірок, за дотриманням професійними учасниками ринку токенів і криптовалю встановлених організаційно-правових засад, ліцензійних умов та виконання інших вимог цього Закону;

6) видача розпоряджень про усунення порушень ліцензійних умов діяльності професійних учасників ринку токенів і криптовалю;

7) застосування санкцій адміністративного чи фінансового характеру до професійних учасників ринку токенів і криптовалю у випадках, передбачених цим Законом та нормативно-правовими актами Регулятора ринку токенів і криптовалю;

8) здійснення контролю за достовірністю інформації, що надається професійними учасниками ринку токенів та криптовалю, контролюючим органам та іншим суб'єктам ринку токенів та криптовалю.

2. Регулятор токенів і криптовалю має право у межах, визначених цим Законом і нормативно-правовими актами Регулятора токенів і криптовалю делегувати частину своїх повноважень саморегулюючим організаціям.

Розділ II. СУБ'ЄКТИ РИНКУ ТОКЕНІВ І КРИПТОВАЛЮТ

Стаття 6. Суб'єкти ринку токенів та криптовалю

1. Суб'єктом ринку токенів та криптовалю визнається будь-яка особа (фізична чи юридична), що здійснює діяльність з добування (майнінгу), володіння, користування, зберігання, обміну та/або використання токенів та/або криптовалю, а також учасники будь-яких інших правовідносин з використанням токенів і криптовалю у всіх сферах суспільного життя.

2. Суб'єкти ринку токенів та криптовалю поділяються на:

- Професійних учасників ринку токенів та криптовалю;
- Інших учасників ринку токенів та криптовалю.

Стаття 7. Види професійних учасників ринку tokenів і криптовалют

До професійних учасників ринку tokenів і криптовалют відносяться:

- ліцензовані суб'єкти: криптобіржі і криптообмінники;
- зберігачі tokenів і криптовалют третіх осіб чи провайдери програмного забезпечення, яке надає послуги по зберіганню tokenів і криптовалют третіх осіб з умовою збереження ключів доступу до tokenів і криптовалют третіх осіб у провайдера програмного забезпечення;
- саморегульвні (неприбуткові) організації, в склад яких входять професійні учасники ринку tokenів і криптовалют, і діяльність яких буде узгоджена з Регулятором ринку tokenів і криптовалют відповідно до нормативно-правових актів, виданих Регулятором ринку tokenів і криптовалют.

Стаття 7.1. Інші учасники ринку tokenів і криптовалют

До інших учасників ринку tokenів і криптовалют відносяться суб'єкти підприємницької діяльності, які займаються діяльністю по підтриманню роботи розподіленого реєстру цифрових транзакцій (майнінг), за що одержують винагороду у вигляді tokenів і криптовалют, а також провайдери програмного забезпечення для зберігання tokenів і криптовалют, яке не передбачає можливості доступу такого провайдера до tokenів і криптовалют, які зберігаються з використанням такого програмного забезпечення.

Діяльність інших учасників ринку tokenів і криптовалют звільняється від обов'язку ліцензування.

Стаття 8. Ліцензовані види діяльності на ринку tokenів і криптовалют

Ліцензованими видами діяльності на ринку tokenів і криптовалют є діяльність з організації торгів токенами і криптовалютами в парі з валютою України, іноземними валютами або іншими фінансовими активами, проведення обміну tokenів і криптовалют на валюту України, іноземні валюти або інші фінансові активи, та інші види діяльності, в яких дії суб'єкта здійснення такої діяльності мають ознаки посередництва на ринку tokenів і криптовалют, і які прямо визначені в нормативно-правових актах Регулятора ринку tokenів і криптовалют.

Стаття 9. Права та обов'язки учасників ринку tokenів та криптовалют

1. Учасники ринку tokenів та криптовалют мають право:

- Самостійно обирати професійного учасника ринку tokenів і криптовалют для здійснення операцій з токенами і криптовалютами;

- Самостійно обирати курс tokenів і криптовалют, по якому будуть здійснюватись операції з токенами і криптовалютами;

- Подавати пропозиції Регулятору tokenів і криптовалют, направлені на вдосконалення законодавства, яке регулює суспільні відносини в сфері tokenів і криптовалют.

2. Учасники ринку tokenів та криптовалют зобов'язані:

- Добросовісно здійснювати операції з токенами і криптовалютами;

- Своєчасно робити запити на одержання звіту по операціях з токенами і криптовалютами, проведеними на платформах професійних учасників ринку tokenів і криптовалют;

- Професійні учасники ринку tokenів і криптовалют за запитом своїх клієнтів зобов'язані видавати їм документальне підтвердження курсу, відповідно до якого ними були здійснені операції з токенами і криптовалютами, а також звіт по вчинених операціях за визначений період часу.

Стаття 10. Ліцензування криптобірж і криптообмінників

Криптобіржі і криптообмінники, які виступають посередниками між користувачами в частині зберігання фінансових активів, зобов'язані одержувати ліцензію.

Суб'єкти господарської діяльності, які мають ліцензії на провадження господарської діяльності з надання фінансових послуг, та суб'єкти господарської діяльності, які мають ліцензії на провадження професійної діяльності на фондовому ринку (ринку цінних паперів), мають право на отримання ліцензії для здійснення ліцензованих видів діяльності на ринку tokenів і криптовалют у спрощеному порядку. Такий порядок визначає Регулятор ринку tokenів і криптовалют у підзаконних нормативно-правових актах.

Порядок одержання ліцензії, а також ліцензійні вимоги розробляються Регулятором ринку tokenів і криптовалют.

Порядок одержання ліцензій, а також ліцензійні вимоги, що були розроблені Регулятором ринку tokenів і криптовалют, затверджуються постановою Кабінету міністрів України у передбаченому законами України порядку.

Криптобіржі та криптообмінники, що проводять свою діяльність виключно у сфері конвертації та обміну одних видів tokenів та криптовалют на інші види tokenів та криптовалют, а також зберігачі tokenів і криптовалют третіх осіб чи провайдери програмного забезпечення, яке надає послуги по зберіганню tokenів і криптовалют третіх осіб з умовою збереження ключів доступу до tokenів і криптовалют третіх осіб у провайдера програмного забезпечення, звільняються від обов'язку отримання ліцензій за умови повного дотримання вимог Закону України «Про запобігання та протидію

легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення», а також впровадження всіх розумних заходів по проведенню ідентифікації і верифікації користувачів.

Стаття 11. Загальні засади ведення криптобіржами і криптообмінниками своєї діяльності

Професійні учасники ринку tokenів і криптовалюток несуть відповідальність за неналежне проведення фінансового моніторингу операцій з токенами і криптовалютами.

Професійні учасники ринку tokenів і криптовалюток на власних розсуд визначають види tokenів і криптовалюток, які планують розміщувати на своїх платформах, а також самостійно ведуть реєстр tokenів і криптовалюток.

Інші права та обов'язки професійних учасників ринку tokenів і криптовалюток, вимоги до ведення професійними учасниками своєї діяльності, мінімальні вимоги до їхнього статутного капіталу, вимоги до розкриття інформації та інші вимоги визначаються Регулятором ринку tokenів і криптовалюток.

Стаття 12. Порядок створення та ведення діяльності саморегульованих організацій

1. Самоврядне регулювання та контроль діяльності професійних учасників ринку tokenів і криптовалюток, що надають послуги на ринку tokenів та криптовалюток, здійснюється саморегулюючими організаціями відповідно до цього Закону і підзаконних нормативно-правових актів, прийнятих Регулятором ринку tokenів і криптовалюток.

2. Саморегульована організація створюється професійними учасниками ринку tokenів та криптовалюток, та має бути затверджена Регулятором ринку tokenів і криптовалюток в порядку, визначеному Регулятором ринку tokenів і криптовалюток у підзаконних нормативно-правових актах.

Розділ III. ПОРЯДОК НАДАННЯ ПОСЛУГ НА РИНКУ ТОКЕНІВ І КРИПТОВАЛЮТ

Стаття 13. Вимоги до запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення на ринку tokenів та криптовалюток

Професійні учасники ринку tokenів та криптовалюток є суб'єктами первинного фінансового моніторингу у значенні Закону України «Про запобігання та протидію

легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення».

Професійні учасники ринку токенів та криптовалют зобов'язані провадити свою діяльність у відповідності з вимогами Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення», інших законів України та чинних міжнародних договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України у галузі протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом та фінансуванню тероризму.

Додаткові вимоги щодо дотримання вимог Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення», зокрема щодо здійснення фінансового моніторингу операцій з токенами і криптовалютами, визначається в підзаконному нормативно-правовому акті, прийнятому Регулятором ринку токенів і криптовалют.

Розділ IV. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ УЧАСНИКІВ РИНКУ КРИПТОВАЛЮТ

Стаття 14. Порушення законодавства на ринку токенів і криптовалют

Невиконання (неналежне виконання) професійними учасниками ринку токенів та криптовалют вимог, покладених на них цим законом, іншими нормативно-правовими актами, що регулюють їх діяльність, положеннями ліцензії тягне за собою відповідальність, передбачену законодавством України.

Розділ V. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1) у [Цивільному кодексі України](#) (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., № 40-44, ст. 356):

Додати Статтю 205¹ у такій редакції:

Стаття 205¹ Правочин вчинений в електронній формі із застосуванням смарт-контракту

1. Правочин вчинений в електронній формі із застосуванням смарт контракту– правочин вчинений в електронній формі, виконання прав і обов'язків передбачених в якому, відбувається шляхом здійснення в автоматичному режимі цифрових транзакцій в розподіленому реєстрі цифрових транзакцій, у строго визначеній ним послідовності та при настанні визначених ним обставин. Захист прав сторін правочину вчиненого в електронній формі із застосуванням смарт контракту відбувається в порядку, аналогічному порядку здійснення захисту прав сторін правочину вчиненого в електронній формі.

2) у [Законі України «Про державно-приватне партнерство»](#) (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2010, № 40, ст.524):

частину першу статті 4 доповнити пунктом 17 такого змісту:

- Інформаційні технології

частину першу статті 4 доповнити пунктом 18 такого змісту:

- Надання адміністративних послуг

3) Кабінету Міністрів України спільно з іншими центральними органами виконавчої влади у тримісячний строк з дня опублікування цього Закону підготувати і прийняти зміни до підзаконних нормативно правових актів з урахуванням положень даного закону, зокрема внести зміни до нормативно правових актів, що будуть регулювати порядок розподілу коштів призначених для оплати органами державної влади та органами місцевого самоврядування адміністративних послуг, наданих їм приватними партнерами.

4) У Законі України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 50-51, ст.2057):

1) частину 2 статті 5 доповнити пунктом 4-1 такого змісту:
«4-1) професійні учасники ринку токенів і криптовалют;

2) пункт 2 частини 1 статті 14 визначити в наступній редакції:

«2) професійних учасників фондового ринку (ринку цінних паперів) (крім банків), а також професійних учасників ринку токенів і криптовалют - Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку;

5) У статті 7 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 23, ст.158):

1) пункт 2 частини 1 після слів «цінних паперів» доповнити словами «та на ринку токенів і криптовалют»;

2) після пункту 2 доповнити пунктом 2-1 такого змісту:

« 2-1) діяльність професійних учасників ринку токенів і криптовалют, які ліцензуються з урахуванням особливостей, визначених Законом України «Про застосування технології розподіленого реєстру цифрових транзакції та правовий статус токенів і криптовалют в Україні».

